

Rechtbank 's-Gravenhage

VERZOEKSRIFT VOORLOPIG GETUIGENVERHOOR EX ARTIKEL 186 LID 1 RV

Geven eerbiedig te kennen:

1. De heer **Victor Silvester Jeron Maria SALMAN**, wonende te Noordwijk, en
2. De heer **Paul Louis Maria BRANDJES**, wonende te Noordwijk

die beiden voor deze zaak woonplaats kiezen bij mr. M.Ch. Kaaks, advocaat bij Boekx Advocaten te (1017 NA) Amsterdam, aan de Leidsegracht 9, die door verzoekers tot advocaat wordt gesteld en als zodanig voor hen zal optreden;

Gerekwestreerden in deze zaak zijn:

1. De heer **Ton VAN RIJNBERK**, wonende te (2201 MV) Noordwijk, aan de de la Bassecour Caanstraat 31;
2. De heer **Hans BAKKER**, wonende te (2202 NV) Noordwijk, aan de Bosweg 16;
3. De heer **Gerben VAN DUIN**, wonende te (2202 SP) Noordwijk, aan de Hoogwakerbosstraat 14d; en
4. Mevrouw **Taetske VISSER-DANSER**, wonende te (2202 AJ) Noordwijk, aan de Koepelweg 11.

1. Inleiding

- 1.1 In december 2018 is door een oud-ambtenaar van de gemeente Noordwijk een rapport geschreven in opdracht van (oud-)bestuurders van de gemeente. De titel van dit rapport luidt: "*Ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk*" (zie **Productie 1**, de finale versie van het rapport). In dit document wordt een aantal (oud-) politici, bestuurders en ondernemers ernstig verdacht gemaakt.
- 1.2 Het document is volgens het (huidige) College van B&W geen officieel rapport van de gemeente. Er is geen zorgvuldig en onafhankelijk onderzoek aan vooraf gegaan. De gemeente heeft zich (recent) van het rapport gedistantieerd. Onduidelijk is wie opdracht heeft gegeven om dit rapport te schrijven, wie daarvoor heeft betaald en wat precies de achterliggende motieven zijn. (De twee concepten die aan de finale versie vooraf gingen worden overgelegd als **Productie 2**).
- 1.3 Er zijn aanwijzingen dat het rapport is gemaakt om te worden ingezet als afrekening met (politieke) tegenstanders in de gemeente, en om derden, onder wie overheidslichamen en

bestuurders, van de personen die in het rapport met naam en toenaam worden genoemd afkerig te maken. Het rapport is sinds 2018 onder derden verspreid.

- 1.4 In strijd met de waarheid lijkt te zijn gesuggereerd dat het een officieel rapport betreft dat in opdracht van de burgemeester van Noordwijk is opgesteld. De gemeente heeft echter verklaard dat geen sprake is van een officieel rapport van de gemeente. Niettemin is door middel van de presentatie en formulering, als ook door de wijze waarop het lijkt te zijn gehanteerd, de indruk gewekt dat het een officieel rapport is van de gemeente met daarin standpunten en oordelen van de gemeente Noordwijk cq van het college van B&W.
- 1.5 Feitelijk en inhoudelijk is het veeleer een schotschrift dat zonder enige rechtvaardiging de eer en goede naam van personen, ondernemingen en organisaties aantast. Het document en het gebruik daarvan, waaronder de verspreiding onder derden, is daarmee onrechtmatig op de voet van art. 6: 162 BW.
- 1.6 Een aantal van de personen, ondernemingen en organisaties die in het rapport zijn genoemd wensen door middel van een voorlopig getuigenverhoor te onderzoeken wie voor het rapport verantwoordelijk zijn, hoe het rapport door hen is gebruikt, met wie het is gedeeld en wat daarmee werd beoogd.
- 1.7 Hierdoor kan de gewenste opheldering worden verkregen die hen in staat stelt om de rechtspositie in een eventueel aanhangig te maken bodemprocedure te beoordelen en te onderzoeken wie kunnen worden aangesproken voor het opstellen en gebruik van het onrechtmatige rapport en om inzicht te krijgen in de omvang van de (reputatie)schade die daardoor is ontstaan.

2. Verzoekers

- 2.1 Verzoekers, de heren Salman en Brandjes, vertegenwoordigen een collectief van voormalige bestuurders, ondernemers, en ondernemingen cq organisaties, onder wie zichzelf, die allen woonachtig cq. gevestigd zijn in de gemeente Noordwijk. Dit collectief bestaat uit: De Raad Bouw B.V., de heer drs. P.L.M. Brandjes, Salman Ruimtelijk Advies B.V., de heer drs. V.S.J.M. Salman, Anthoro B.V., de heer drs. A. de Boer, de heer Ir. Hans van Egmond, mevrouw L. Scholten-Droog, de heer P.J. Taverne, de heer H. Hoogervorst en Prominent Inn B.V., de heer J. de Ridder alsmede de heer dr. ir. H.R. Stol en Stichting Platform Initiatief Noordwijk (PIN), hierna tezamen ook: "het Collectief"). Alle leden van het Collectief zijn in mindere of meerdere mate in het rapport zwart gemaakt. Salman en Brandjes hebben van de andere leden last en volmacht gekregen om deze verzoekschriftprocedure mede namens het Collectief te voeren.
- 2.2 Salman was namens het CDA wethouder ruimtelijke ordening en enige jaren locoburgemeester in de gemeente Noordwijk in de periode 1986-1998. Tegenwoordig heeft hij een eigen bureau voor advies op het gebied van ruimtelijke ordening.
- 2.3 Brandjes is vastgoed- en horeca-ondernemer en woonachtig in Noordwijk.

3. Gerekestreerden

- 3.1 De heren Ton van Rijnberk (“Van Rijnberk”), Hans Bakker (“Bakker”) en Gerben van Duin (“Van Duin”), zijn alle drie oud-wethouder van de gemeente Noordwijk. Mevrouw Taetske Visser-Danser is fractievoorzitter van de lokale partij Puur Noordwijk in de gemeenteraad van Noordwijk.
- 3.2 Rijnberk¹ was wethouder voor D66 in Noordwijk tussen 2004 en 2010 met de portefeuille Ruimtelijke Ordening. Vanaf 31 januari 2018 is hij lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Na een conflict met D66 is hij sinds april 2021 partijloos.
- 3.3 Bakker was wethouder van Ruimte en Communicatie voor de lokale partij Puur Noordwijk van 2014-2018.
- 3.4 Van Duin, eveneens van de lokale partij Puur Noordwijk, was wethouder van 2002 tot 2018.
- 3.5 Alle vier gerekwestreerden zijn op enigerlei wijze betrokken bij de totstandkoming van het rapport, de inhoud, en de verspreiding daarvan, zoals hieronder nader zal worden toegelicht. De werkelijke toedracht van hun rol en ieders aandeel daarin is (nog) niet duidelijk.

4. Feiten en achtergrond

- 4.1 Het rapport is kort na de gemeenteraadsverkiezingen eind 2018 tot stand gekomen. In verband met de fusie van Noordwijk en Noordwijkerhout-De Zilk per 1 januari 2019 werden op 21 november 2018 speciale herindelingsverkiezingen gehouden, georganiseerd door de gemeente Noordwijk. Deze verkiezingen bepaalden de samenstelling van de gemeenteraad van de nieuwe fusiegemeente.
- 4.2 Tussen 2014 en 2018 was de lokale partij Puur Noordwijk veruit de belangrijkste machtsfactor in het lokale bestuur. De partij had 8 zetels in een raad die bestond uit 21 zetels. Puur Noordwijk vormde een college met Groen Links, PvdA, D66 en Lijst Salman Noordwijk (“LSN”). De nieuwe gemeenteraad telde 27 zetels. De verkiezingen van 21 november 2018 verliepen dramatisch voor de toenmalige collegepartijen van Noordwijk, met uitzondering van LSN. Puur Noordwijk werd meer dan gehalveerd.
- 4.3 Daags voor de verkiezingen, op 20 november 2018, was door een actiegroep genaamd Comité Noordwijk Transparant een pamflet verspreid onder de inwoners van Noordwijk, met de titel **Kies Transparant Krant** (zie **Productie 3**). Het Comité Noordwijk Transparant streeft naar een open bestuurscultuur in Noordwijk en wezenlijke burgerparticipatie. Ook enkele leden van het Collectief zijn hierbij betrokken. In voornoemd pamflet werd zware kritiek geuit op het College van B&W en in het bijzonder op de lokale partij Puur Noordwijk.

¹ <https://zuidholland.d66.nl/2018/12/19/kandidaat-ton-van-rijnberk-kijkt-uit-naar-volgende-periode/>

- 4.4 Het college van B&W reageerde verontwaardigd op dit verkiezingspamflet met een persbericht d.d. 27 november 2018 waarin de verwijten werden afgedaan als valse aantijgingen en werd bedreigd met juridische maatregelen als dit niet zou worden rechtgezet (**Productie 4**).
- 4.5 Op 10 december 2018 schreef toenmalig burgemeester Jan Rijpstra ("Rijpstra") een brief aan de gemeenteraad waarin hij nogmaals refereerde aan de campagne tegen het bestuursbeleid kort voor de verkiezingen. Hij schreef onder meer (**Productie 5**):

"(...) Voor de verkiezingen zijn er met de politieke partijen goede afspraken gemaakt over een open en op de inhoud gerichte verkiezingscampagne. Zij hebben zich hier goed aan gehouden. De debatavonden zijn goed bezocht en discussies gingen over de inhoud en niet over personen. ik dank de politieke partijen hiervoor.

Naast de campagne van de politieke partijen heb ik kunnen constateren dat er ook een andere campagne is gevoerd. Dat was er een met een andere benadering, gericht op personen en gebruik makend van de kranten. Het beeld dat is neergezet van onze gemeente is niet mijn beeld. ik heb me oprecht afgevraagd hoe men bij dit beeld is gekomen en ik voel me als burgemeester van Noordwijk ongemakkelijk bij de verschillende gebruikte teksten. Als men ervan overtuigd is dat het beleid in onze gemeente niet transparant is, dan vraag ik me af waarom dat pas aan het einde van een bestuursperiode en niet eerder is gemeld. Er zijn diverse manieren om de gemeenteraad, de rekenkamer, de bezwarencommissie of de burgemeester in stelling te brengen als men het niet eens is met genomen beslissingen. En die liggen vooral -zoals sinds jaren -op het gebied van de ruimtelijke ordening. Nu krijgt de kiezer een volstrekt onjuist beeld over het gevoerde beleid en wordt ook de gemeentelijke Organisatie hierin betrokken. Bij mij kwamen kwalificaties als nep-nieuws, valse aantijgingen en ondermijning op. Zo horen wij niet met elkaar om te gaan (..) .

En:

(..) Ondermijning is een speerpunt in het rijksbeleid en ook gemeenten zullen ondermijning moeten bestrijden. Met ondermijning wordt bedoeld het verzwakken, aantasten, beschadigen en uithollen van de democratie en het gezag, met als doel om buiten de democratische paden aan de touwtjes te trekken, te bepalen en politici, bestuurders en ambtenaren te beïnvloeden. Met name in de ruimtelijke ordening zijn de belangen enorm groot. Wanneer ik een aantal verkiezingen de revue laat passeren, dan blijken met name de wethouders ruimtelijke ordening keer op keer op de korrel te worden genomen.

Hoe nu verder? Voor mij als burgemeester zijn er twee hoofdpunten waarop ik actie wil ondernemen. 1.Risicoanalyse met betrekking tot integriteit en ondermijning. U heeft onlangs als raad mijn aanbevelingen uit mijn brief van 28augustus2019 overgenomen om integer handelen te bevorderen en ondermijning tegen te gaan. Als burgemeester heb ik contact gehad met het Openbaar Ministerie, het Regionaal

Informatie en Expertise Centrum van de politie en de informateur. Tevens heb ik met voormalige wethouders ruimtelijke ordening gesproken. Voor mij reden om een risicoanalyse op bepaalde dossiers te laten maken inzake ondermijning en integer handelen (...)."

- 4.6 Op 31 december 2018, bij zijn vertrek als burgemeester, bracht Rijpstra in een brief aan de Raad opnieuw het vraagstuk van *ondermijning, integriteit en cliëntelisme* onder de aandacht (**Productie 6**). Hij schreef:

*"(...) In mijn laatste brief aan u heb ik aangegeven op welke manier het vraagstuk van ondermijning, integriteit en cliëntelisme aangepakt kan worden. Daar is moed voor nodig maar gezien de vele discussiestukken in de media ben ik tevreden dat uw raad die stappen ook gaat zetten. **In vervolg op mijn brief ben ik inmiddels verder gegaan met het in kaart laten brengen van mogelijke integriteitsvraagstukken en ondermijning. Een eerste rapportage heb ik ontvangen en zal deze aan mijn opvolgster overdragen. Dat geldt ook voor het plan van aanpak voor het maken van een risicoscan/analyse op genoemde gebieden. Het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) heeft mij een gespecialiseerd bureau aanbevolen en inmiddels heb ik van dit bureau een voorstel en offerte ontvangen. ik ga ervan uit dat er met u de komende tijd -en ik zal dit de griffier ook aangeven -aan dit vraagstuk voortvarend gewerkt zal worden."** (Vet toegevoegd)*

- 4.7 Lange tijd werd hierover niets meer vernomen. Er trad een nieuw college aan in de fusiegemeente Noordwijk bestaande uit de partijen VVD, CDA en twee lokale partijen: NZLokaal en Lijst Salman.
- 4.8 Op 1 januari 2019 werd mevrouw J.H.M. Hermans-Vloedveld (VVD) waarnemend burgemeester van Noordwijk. Zij werd op 27 januari 2020 opgevolgd door mevrouw W.J.A. Verkleij-Eimers (VVD).
- 4.9 Oud-wethouder Van Rijnberk werd met ingang van 31 januari 2018 lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Medio 2020 namen enkele leden van het Collectief er kennis van dat Van Rijnberk in zijn hoedanigheid van statenlid een vertrouwelijk rapport verspreid had onder bestuurders van de provincie Zuid-Holland. Dit rapport zou eind december 2018 zijn opgesteld in opdracht van toenmalig burgemeester Rijpstra en betrekking hebben op de bestuurscultuur van Noordwijk.
- 4.10 Vergeefs werd via de WOB aan de provincie om verstrekking dan wel inzage in dit rapport verzocht. De provincie weigerde dit document te verstrekken. Op 5 maart 2021 is een zelfde WOB-verzoek bij de gemeente Noordwijk ingediend om het document bij de gemeente op te vragen.
- 4.11 Behalve verstrekking van het genoemde document werd eveneens verzocht om openbaarmaking van correspondentie en andere informatie met betrekking tot de totstandkoming van het rapport. Op 2 juni 2021 heeft de gemeente Noordwijk besloten het document en de daarop betrekking hebbende correspondentie openbaar te maken,

onder anonimisering en zwartmaking van passages op grond van art. 10 lid 2 WOB (**Productie 7**).

4.12 Doordat inzage werd verkregen in de bij de gemeente aanhangig gemaakte WOB-procedure en de gemeente aangaf welke documenten zij voornemens was openbaar te maken, raakte het Collectief er mee bekend dat de titel van het rapport luidde: "Ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk" en dat het gedateerd was 19 december 2019.

4.13 In het WOB-besluit van 2 juni 2021 stelt de gemeente over dit rapport, zie productie 7:

"(..) Voor zover wij thans hebben kunnen nagaan, is het document opgesteld door een voormalig medewerker van de voormalige gemeente Noordwijk, die op dat moment niet meer werkzaam was bij de gemeente (derhalve een externe derde). Ten aanzien van de aspecten inzake totstandkoming van het document is naar aanleiding van de inventarisatie een nadere duiding gevraagd aan voormalig burgemeester Rijpstra. Zo is op pagina 1 van het document opgenomen dat voormalig burgemeester Rijpstra opdrachtgever zou zijn geweest voor het opstellen van het document.

Voormalig burgemeester Rijpstra heeft desgevraagd aangegeven dat hij geen opdracht heeft gegeven voor het opstellen van het document. De opsteller van het document heeft het document voor zover ons bekend - in ieder geval gestuurd aan (het privé-mailadres van) Rijpstra, Bakker, Van Duin (toentertijd respectievelijk de burgemeester en wethouders) en twee externen. Voor zover ons is gebleken is het eerste concept van het document niet aan voormalig burgemeester Rijpstra gezonden. Voormalig burgemeester Rijpstra heeft het document naar zijn zeggen gedeeld met het RIEC en doorgegeven aan zijn opvolger, toenmalig burgemeester mevrouw. J. Hermans. Voorts is niet gebleken dat het stuk door de gemeente met de provincie is gedeeld. " (Vet toegevoegd)

4.14 Toen het Collectief kennisnam van de inhoud van het document met de titel "Ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk" werd vastgesteld dat de inhoud erop was gericht om een groep personen, ondernemingen en organisaties ernstig zwart te maken en hun reputatie hierdoor aan te tasten.

4.15 In de respectieve zienswijzen werd door het Collectief duidelijk gemaakt aan de gemeente dat dit document alleen openbaar kon worden gemaakt als de gemeente zich van de totstandkoming en de inhoud zou distantiëren en door de gemeente zou worden meegewerkt aan herstel cq compensatie van de onrechtmatig toegebrachte schade.

4.16 De gemeente heeft hierover in het besluit het volgende verklaard (zie productie 7): "(...) Zoals wij in de uitnodiging voor het indienen van een zienswijze hebben aangegeven, betreft het document geen verwoording van ons standpunt. Mede gelet op de onduidelijke werkwijze die met betrekking tot de totstandkoming van het document is gevolgd, distantiëren wij ons van zowel de inhoud als de wijze van totstandkoming van het document. Op het moment van feitelijke openbaarmaking, zullen wij hieromtrent een

publiek statement (persverklaring) communiceren.”

- 4.17 Deze persverklaring is op 25 juni 2021 door de gemeente gepubliceerd, tegelijk met openbaarmaking van het document (**Productie 8**).

“(…)

College neemt nadrukkelijk afstand van document

Het college heeft met verbazing kennis genomen van het document vanwege de toonzetting als ook vanwege van de totstandkoming ervan. Zo is bijvoorbeeld geen opdracht verstrekt voor het opstellen van het document door het toenmalige college terwijl de toenmalige burgemeester heeft aangegeven evenmin opdracht te hebben gegeven. Ook heeft het toenmalige college als orgaan geen kennis genomen van het document. Verder is het document niet officieel geregistreerd, is er geen duidelijke bronvermelding opgenomen in het document en is er geen sprake van hoor en wederhoor geweest. Het college vindt dat dit document de gemeente Noordwijk onwaardig is. Het college neemt dan ook nadrukkelijk afstand van het document. Het is betreurenswaardig dat zo veel personen en bedrijven op deze manier in verband zijn gebracht met dit onderwerp.”

5. De onrechtmatige totstandkoming en inhoud van het document

- 5.1 Over de aanleiding en de totstandkoming van het document met de titel "*Ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk*" ("het rapport") vermeldt het document in inleiding het volgende (zie productie 1):

“(…)

Aanleiding.

Dit document is opgesteld in opdracht van Jan Rijpstra, burgemeester van Noordwijk. De aanleiding is geweest de brief van de burgemeester dd. 10 december 2018. Omdat met name in de ruimtelijke ordening, waar de belangen enorm groot zijn, sprake is geweest van malversaties en ongeoorloofde toestanden zijn voor dit document de portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening vanaf 2002 geïnterviewd. Voorts is gebruik gemaakt van een aantal schriftelijke bronnen van informatie: het rapport 'Recht door zee' van april 2004, het rapport 'Gedane zaken nemen geen keer' van maart 2004, en een aantal artikelen in het blad Binnenlands Bestuur van december 2004 en juni 2005, en in het Leidsch Dagblad van december 2016.

Inleiding.

"Het openbaar bestuur valt niet mechanisch te programmeren en is altijd het resultaat van mensenwerk. Bestuurders, maar ook ambtenaren worden gekenmerkt door onnavolgbare menselijke strevingen, kwaliteiten, houdingen, vergissingen, fouten, bestuursstijlen en percepties waardoor het bestuur vorm krijgt.

Het openbaar bestuur bestaat uit personen die denken en die met overtuiging behoren te handelen. Bestuurders behoren zélf inhoud te geven aan hun taken en verantwoordelijkheden. Op die manier wordt het vertrouwen van inwoners in -in dit geval- de lokale overheid bepaald. Dat vertrouwen stelt hoge eisen aan de onafhankelijkheid, professionaliteit en integriteit van bestuurders, en van ambtenaren." ... aldus het slotwoord van het rapport 'Gedane zaken nemen geen keer' van maart 2004.

Het besturen van specifiek de gemeente Noordwijk is geen eenvoudige zaak. De Noordwijkse bestuursorganen werden en worden tegengewerkt en gemanipuleerd op een ontoelaatbare en ongeoorloofde wijze. Dit is een constatering die niet is gebaseerd op incidenten, maar op een structuur van manipulatie en aantijgingen ten aanzien van de integriteit van opeenvolgende colleges van burgemeester en wethouders en van individuele portefeuillehouders in de afgelopen decennia. (...)"
(Vet toegevoegd)

- 5.2 In de gemeente Noordwijk heeft de burgemeester tot taak om te waken over de integriteit van het bestuur. Het behoort tot de portefeuille van de burgemeester². De gemeente Noordwijk heeft verklaard (zoals hierboven aangehaald, zie productie 7) dat oud-burgemeester Rijpstra geen opdracht heeft gegeven voor het opstellen van het document, in weerwil van de vermelding hiervan in de inleiding. De gemeente spreekt ook niet van een *rapport*, omdat het document voor de gemeente geen officiële status heeft.
- 5.3 Rijpstra heeft zelf schriftelijk uitdrukkelijk ontkend dat hij opdracht heeft gegeven om dit document op te stellen.
- 5.4 Dit betekent dat in de inleiding van het document valse mededelingen staan waardoor wordt misleid omtrent het gezag en de autorisatie van het document.

Betrokkenen bij de totstandkoming van het rapport

- 5.5 Uit de informatie die door de gemeente is verstrekt op grond van het WOB-besluit van 2 juni jl. blijkt dat bij de totstandkoming in ieder geval drie oud-wethouders zijn betrokken: de heren Van Rijnberk, Bakker en Van Duin, als ook het raadslid mevrouw Taetske Visser-Danser (en daarmee drie leden van de lokale partij Puur Noordwijk). Zij lijken allen ook inhoudelijk aan het rapport te hebben bijgedragen.
- 5.6 Dit blijkt onder meer uit de email van 19 december 2018, met als onderwerp" eerste concept-document en als bijlage "181219 Ondermijning in Noordwijk met indeling"
(Productie 9):

² Zie het coalitieakkoord gemeente Noordwijk 2019-2023 portefeuilleverdeling p. 22.

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 19 december 2018 21:23
Aan: Hans Bakker; tonvanrijnberk@[REDACTED] taetske@[REDACTED] Gerben van Duin
Onderwerp: Eerste concept-document
Bijlagen: 181219 Ondernijning in Noordwijk met indeling.docx

Goedenavond,

ik had toegezegd om vanavond het eerste concept van het document toe te sturen.

Dat is bijgevoegd.

Ik hoop dat het ongeveer gaat voldoen aan de verwachtingen, maar het is nog niet klaar. Met name het laatste deel (laatste pagina), waarin ik ben begonnen met uitwerken van aantekeningen uit het laatste gesprek. Ik weet nog niet of ik hier goed aan doe.

Ik hoor de commentaren morgen.

Mvrgroet

[REDACTED] [I]

- 5.7 De afzender, van wie de naam niet is openbaar gemaakt, is een oud-ambtenaar van de gemeente, die het document "in opdracht" heeft opgesteld.
- 5.8 Op 21 december 2018 wordt het definitieve rapport toegezonden aan Van Rijnberk, Bakker, Van Duin en Visser-Danser (**Productie 10**). Opvallend is dat privé-emailadressen zijn gebruikt. Ook toenmalig burgemeester Rijpstra ontvangt dan op zijn *privé-mail* een kopie van het rapport.

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 21 december 2018 11:55
Aan: Hans Bakker; tonvanrijnberk@[REDACTED] taetske@[REDACTED] Gerben van Duin; janrijpstra@[REDACTED]
Onderwerp: Document
Bijlagen: 181219 DEF A Ondernijning in Noordwijk.docx; 181219 DEF A1 Ondernijning in Noordwijk.docx

Opvolgingsvlag: Flag for follow up
Vlagstatus: Met vlag

Goedemorgen,

ik stuur bijgesloten 2 versies van het definitieve document, waarin ik de commentaren van Ton, Hans en Gerben heb verwerkt.

Een versie bevat geen namen, de andere wel.

Dank voor de opdracht. Succes met het gebruik van het document.

Mvrgroet

[REDACTED] [I]

- 5.9 Deze tweede e-mail wordt afgesloten met de tekst “*Dank voor de opdracht. Succes met het gebruik van het document*”.
- 5.10 Dat de burgemeester geen opdracht heeft gegeven, maar wel een zekere betrokkenheid heeft, lijkt erop te wijzen dat sprake was van een informeel project, waar geen officiële bestuurshandeling aan was voorafgegaan. Dit verklaart mogelijk waarom de privé email-adressen werden gebruikt. Toch werd het document zelf voorzien van een – achteraf onjuist gebleken – “autorisatie” door de vermelding dat het was opgesteld “*in opdracht van Jan Rijpstra, burgemeester van Noordwijk*”. Ook blijkt uit de afsluitende zin van de tweede email dat er actief van het rapport *gebruik* zou worden gemaakt.
- 5.11 Volgens de door de gemeente bij het WOB-besluit (zie productie 7) verstrekte informatie heeft Rijpstra het document gedeeld met zijn opvolger, interim-burgemeester Hermans en met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC)³. Onbekend is wat Rijpstra daarbij heeft vermeld.
- 5.12 Dit maakt dat er vragen rijzen over de betrokkenheid van Rijpstra bij de totstandkoming en het gebruik van het document.

De onrechtmatige inhoud van het rapport

- 5.13 De inhoud van het rapport is hoofdzakelijk gebaseerd op de meningen van oud-wethouders Bakker, Van Duin en Van Rijnberk aangevuld met informatie uit mediapublicaties. Zie (naast producties 9 en 10) de tekst in het rapport:

*“(...) Omdat met name in de ruimtelijke ordening, waar de belangen enorm groot zijn, sprake is geweest van malversaties en ongeoorloofde toestanden zijn **voor dit document de portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening vanaf 2002 geïnterviewd** (...) Dit document, dat voor het grootste deel het product is uit interviews met een aantal 'spelers' in deze arena en uit artikelen uit de geschreven pers c.q. vakbladen, heeft de intentie om de burgemeester de richting van het antwoord op zijn vraag in één document verzameld aan te bieden, en gaat terug in de tijd, tot halverwege de jaren '80 van de vorige eeuw.”*

- 5.14 Het rapport is niet gebaseerd op onafhankelijk onderzoek. Zowel ten aanzien van de inrichting als van de uitvoering kan feitelijk niet van “onderzoek” worden gesproken. De rapportage van de bevindingen voldoet niet aan de zorgvuldigheidseisen die hiervoor gelden. Voor een onderzoek naar het belangwekkende thema “*ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk*” gelden uiteraard hoge eisen van zorgvuldigheid en onafhankelijkheid. Door de opstellers en gebruikers van het rapport zijn deze eisen op grove wijze veronachtzaamd waarbij fundamentele beginselen zijn geschonden, waaronder waarheidsvinding en wederhoor.

³ Zie www.riec.nl: “Tien Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Daarnaast stimuleren en ondersteunen de RIEC's en het LIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning.”

- 5.15 In het rapport worden onrechtmatige beweringen gedaan en ongefundeerde verdachtmakingen geuit jegens personen onder wie het Collectief. Geen van hen was zich ervan bewust dat zij werden genoemd en verdacht gemaakt in het rapport. Geen van hen is hierover gehoord of in de gelegenheid gesteld zich hierover uit te laten. Van deze verdachtmakingen wordt hieronder ter illustratie een korte, niet-limitatieve opsomming gegeven.
- 5.16 Zonder enige deugdelijke onderbouwing wordt in het rapport vooropgesteld dat de *Noordwijkse bestuursorganen werden en worden tegengewerkt en gemanipuleerd op een ontoelaatbare en ongeoorloofde wijze*. Er wordt gesuggereerd dat in Noordwijk “*de onderwereld de macht krijgt over de bovenwereld*” en dat het gaat om een “*witteboorden-onderwereld*”. Dit is een zeer ernstige verdachtmaking die is gericht tegen de personen, ondernemingen en organisaties die in het document worden genoemd (zie p. 20).
- Voorts worden personen met naam en toenaam lichtvaardig beschuldigd van onder andere: het plegen van smaad en laster (p. 5 en 10)
 - het smeden van “kongsi’s met onroerende zaken” (p.7)
 - belangenverstrengeling (p.12)
 - lekken van geheime stukken uit de Raad om commerciële belangen te dienen (p. 20)
 - beïnvloeding van bestuurders met ongeoorloofde middelen (p. 21)
 - het achterstellen van publieke belangen voor individuele belangen (p.26)
- 5.17 Verspreiding van het rapport met deze onrechtmatige inhoud binnen overheidslichamen, organisaties, bedrijven, onder bewindslieden en andere derden, is voor de personen, ondernemingen en organisaties die hierin zijn genoemd zeer schadelijk.
- 5.18 Te meer nu er duidelijk aanwijzingen zijn dat het rapport met een valse hoedanigheid wordt gepresenteerd, als zou het een officieel rapport zijn dat in opdracht van de burgemeester van Noordwijk is opgesteld, zodat hieraan ten onrechte gezag is en wordt ontleend.

6. Onderzoek door middel van getuigen

- 6.1 Uit bovenstaande uiteenzetting kunnen de volgende feiten worden samengevat:
- a) Er is onder de vleugels van de gemeente cq van het college van B&W cq de burgemeester in december 2018 een rapport opgesteld met de titel “*ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk*”.
 - b) Onduidelijk is wie opdracht heeft gegeven voor het opstellen van dit document en met welk doel en wie daarvoor heeft betaald. Er zijn aanwijzingen dat het gaat om

een privé-project binnen de publieke organisatie. De gemeente heeft zich van het rapport en de inhoud gedistantieerd.

- c) Ten onrechte is in het rapport vermeldt dat het in opdracht van de toenmalige burgemeester Rijpstra is opgesteld, waardoor het een valse autorisatie heeft verkregen waaraan op misleidende wijze gezag wordt ontleend.
- d) De inhoud van het rapport bevat tal van ongefundeerde verdachtmakingen en afbrekende beweringen die onrechtmatig zijn jegens de personen, oud-politici, ondernemingen en organisaties in de gemeente Noordwijk die daardoor in hun eer en goede naam (kunnen) worden geschaad.
- e) De inhoud van het rapport is in hoofdzaak bepaald door drie oud-wethouders en een raadslid van hoofdzakelijk één lokale partij (Puur Noordwijk), die vanaf december 2018 hiervan gebruik hebben gemaakt.
- f) Het rapport is onder andere verspreid binnen de provincie en gedeeld met het provinciebestuur. Er zijn aanwijzingen dat Van Rijnberk hiervoor verantwoordelijk is.

6.2 Het Collectief wenst deze feiten nader te onderzoeken door middel van het horen van getuigen. In het bijzonder wenst het Collectief opheldering over de volgende vragen: wie zijn allemaal betrokken bij het tot stand komen en opstellen van het rapport, waar is het rapport voor gebruikt? Hoe en door wie is het gebruikt en verspreid sinds december 2018? Het collectief wenst in voorbereiding op een eventueel aanhangig te maken bodemprocedure hiertoe de volgende getuigen te horen:

- a. De heer Van Rijnberk (thans partijloos statenlid provincie Zuid-Holland)
- b. De heer Bakker (oud-wethouder PUUR)
- c. De heer Van Duin (oud-wethouder PUUR)
- d. Mevrouw Visser-Danser (fractievoorzitter PUUR)
- e. De heer Rijpstra, oud-burgemeester van Noordwijk
- f. De heer Oostermeijer, de vermoedelijke opsteller van het rapport
- g. De heer Van Ast (oud-wethouder)
- h. [REDACTED], jurist van de gemeente Noordwijk

7. JURIDISCH KADER

7.1 Op grond van art. 186 lid 1 Rv kan, in de gevallen waarin bij de wet het bewijs door getuigen is toegelaten, voordat een zaak aanhangig is, op verzoek van de belanghebbende onverwijld een voorlopig getuigenverhoor worden bevolen. Het tweede

lid van art. 186 Rv bepaalt dat ook tijdens een reeds aanhangig geding de rechter op verzoek van een partij een voorlopig getuigenverhoor kan bevelen.

- 7.2 In deze zaak gaat het om een verzoek als bedoeld in het eerste lid, het Collectief heeft nog geen (bodem)procedure aanhangig gemaakt.
- 7.3 De Hoge Raad heeft in 1995 het volgende geoordeeld over het karakter van het voorlopig getuigenverhoor⁴:

“3.4.4 Het voorlopig getuigenverhoor (...) beoogt niet alleen mogelijk te maken dat spoedig na het plaatsvinden van omstreden feiten daaromtrent getuigenverklaringen kunnen worden afgelegd alsmede te voorkomen dat bewijs verloren gaat; het strekt óók en vooral ertoe belanghebbenden bij een eventueel naderhand bij de burgerlijke rechter aanhangig te maken geding - degene die het aanspannen daarvan overweegt, degene die verwacht dat het tegen hem zal worden aangespannen, dan wel een derde die anderszins bij dat geding belang heeft - de gelegenheid te bieden vooraf opheldering te verkrijgen omtrent de (hun wellicht nog niet precies bekende) feiten, zulks teneinde hen in staat te stellen hun positie beter te beoordelen, met name ook ten aanzien van de vraag tegen wie het geding moet worden aangespannen.”

- 7.4 Een voorlopig getuigenverhoor voorafgaand aan een geding kan om drie redenen worden verzocht, te weten (i) het voorkomen dat bewijs verloren gaat; (ii) het kunnen inschatten of het raadzaam is een procedure te beginnen door het verschaffen van opheldering vooraf omtrent de voor de beslissing van het geschil relevante - voor de verzoekende partij wellicht nog niet precies bekende - feiten en omstandigheden; en (iii) het verschaffen van bewijs van feiten en omstandigheden die de verzoekende partij in een eventueel te beginnen procedure heeft te bewijzen. Voor het Collectief gelden in deze zaak in het bijzonder redenen (ii) en (iii).
- 7.5 De verzoeker tot een voorlopig getuigenverhoor dient ingevolge art. 187 lid 3, aanhef en onder a en b, Rv in zijn verzoekschrift de aard en het beloop van de vordering te vermelden, alsmede de feiten of rechten die hij wil bewijzen. Dit dient hij te doen op zodanige wijze dat voor de rechter die op het verzoek moet beslissen, voor de rechter voor wie het verhoor zal worden gehouden, alsmede voor de wederpartij voldoende duidelijk is op welke feiten en welk feitencomplex het verhoor betrekking zal hebben. Niet is vereist dat de verzoeker al in het verzoekschrift nauwkeurig aangeeft welke feiten en stellingen hij aan zijn voorgenomen vordering ten grondslag wil leggen en omtrent welke feiten hij getuigen wil doen horen⁵.
- 7.6 De omstandigheid dat niet kan worden beschikt over documenten en dat wetenschap omtrent de gestelde feitelijkheden ontbreekt, kan geen reden zijn voor afwijzing van het

⁴ HR 24 maart 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1683, NJ 1998,414 m.nt. P. Vlas. Recentelijk herhaald in HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3250, NJ 2018,45.

⁵ Zie o.m. HR 19 februari 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC0878, NJ 1994/345 m.nt. H.J. Snijders en recent HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3250, NJ 2018/45.

verzoek⁶.

- 7.7 Juist in het geval dat het voorlopig getuigenverhoor ertoe strekt om, voorafgaand aan een eventuele procedure, relevante feiten en omstandigheden te achterhalen, zou een dergelijke eis tegen de aard van het voorlopig getuigenverhoor ingaan. Het voorlopig getuigenverhoor heeft immers juist tot doel verdere concretisering van de vordering mogelijk te maken. Aan de specificatie van de vordering en het probandum van het voorlopig getuigenverhoor mogen daarom niet al te hoge eisen worden gesteld⁷.
- 7.8 Evenmin hoeft de verzoeker zich uit te laten over de precieze aard van de in te stellen vordering en, in voorkomend geval, de omvang van de geleden schade. Een voorlopig getuigenverhoor dient nu juist ertoe degene die daarom verzoekt, in staat te stellen te beoordelen of het zinvol is een voorgenomen vordering in te stellen. In de procedure tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor ligt dan ook niet de toewijsbaarheid van de in het verzoekschrift aangeduide vordering ter toetsing voor⁸.
- 7.9 Volgens vaste rechtspraak kan een verzoek tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor, als het overigens aan de eisen voor toewijzing daarvan voldoet, worden afgewezen (i) op de grond dat van de bevoegdheid tot het bezigen van dit middel misbruik wordt gemaakt (art. 3:13 BW), (ii) op de grond dat het verzoek strijdig is met een goede procesorde, en (iii) op de grond dat het verzoek afstuit op een ander, door de rechter zwaarwichtig geoordeeld bezwaar. Voorts bestaat geen bevoegdheid tot het verzoeken van een voorlopig getuigenverhoor indien de verzoeker bij toewijzing daarvan onvoldoende belang heeft (art. 3:303 BW).
- 7.10 Deze afwijzingsgronden zijn in casu niet aanwezig.

8. Aard en beloop van de vordering - (art. 187 Rv)

- 8.1 De aard van de vordering (ex art. 187 lid 3 sub a Rv.) zoals die zal luiden indien de zaak als bodemzaak (ten principale) aanhangig zal worden gemaakt, betreft – zoals in het voorgaande is uiteengezet – een vordering uit onrechtmatige daad ex art. 6:162 BW.
- 8.2 Het door het Collectief in dit verzoekschrift uiteengezette feitencomplex bevat voldoende aanwijzingen die aannemelijk maken dat door de opstellers en verspreiders van het rapport jegens het Collectief zorgvuldigheids- en betamelijkheidsnormen zijn geschonden op de voet van art. 6:162 BW.
- 8.3 Wie het Collectief precies kan aanspreken en wat het aandeel van betrokkenen in het

⁶ Asser Procesrecht/Asser 3 2013/240, met verwijzing naar HR 19 februari 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC0878, NJ 1994/345 m.nt. H.J. Snijders.

⁷ Het verzoekschrift hoeft (slechts) de kern van de feiten te bevatten die als grondslag voor de vordering(en) in aanmerking komen, zie HR 13 september 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE3345, NJ 2004/18 m.nt. H.J. Snijders. Zie voorts Asser Procesrecht/Asser 3 2013/240 en A-G Wesseling-van Gent in haar Conclusie vóór HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3250, NJ 2018/45, onder 2.10.

⁸ Zie o.m. HR 19 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK8146, NJ 2010/172, met verwijzing naar HR 6 juni 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC3354, NJ 2008/323, en HR 22 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3250, NJ 2018/45.

onrechtmatig handelen is, is aan het Collectief niet bekend, en kan zij in dit voorlopig getuigenverhoor nader onderzoeken.

- 8.4 Over het beloop van de in een bodemprocedure aanhangig te maken vordering kan – voor zover daarover op voorhand duidelijkheid kan worden verstrekt – het volgende worden opgemerkt. In de bodemzaak zal een verklaring voor recht worden geëist dat jegens het Collectief onrechtmatig is gehandeld. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek door middel van getuigen zal rectificatie worden geëist, vergoeding van schade en eventuele (andere) nevenvorderingen.
- 8.5 De omvang van de materiële schade is vooralsnog niet vast te stellen, maar deze kan voor het Collectief substantieel zijn afhankelijk van de schade die door de verspreiding en (verdere openbaarmaking) van het rapport is en nog zal worden veroorzaakt. Dit is mede afhankelijk van de mate waarin door betrokkenen wordt meegewerkt aan beperking van de schade.

9. bevoegdheid rechtbank Den Haag

- 9.1 Krachtens artikel 187 Rv. lid 1 wordt het verzoek tot het bevelen van een voorlopig getuigenverhoor gedaan aan de rechter die bevoegd is over de hoofdzaak te oordelen. In casu is dat de Rechtbank Den Haag.

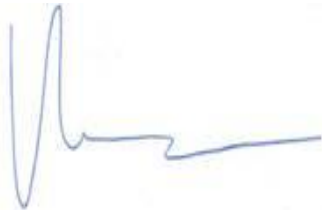
10. Conclusie - spoedeisendheid

- 10.1 Het Collectief heeft voldoende concrete aanknopingspunten naar voren gebracht ter onderbouwing van zijn verzoek. Het verzoek voldoet aan de eisen van artikel 187 lid 3, aanhef en onder a en b Rv.
- 10.2 Het Collectief heeft klemmend en spoedeisend belang bij dit voorlopig getuigenverhoor. De feiten die het Collectief wenst te onderzoeken zijn ernstig van aard. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat misbruik gemaakt is door lokale (oud) bestuurders cq politici door het opstellen van een onrechtmatig rapport - dat voortkomt lijkt te komen uit een privaat initiatief - teneinde (politieke) tegenstanders te schaden.
- 10.3 Tegenover de verklaring van de gemeente dat het rapport geen officieel gemeentedocument is, en dat geen enkel bevoegd orgaan van de gemeente hiertoe opdracht heeft gegeven, is het bijzonder ernstig dat dit document niettemin op bedrieglijke wijze is gepresenteerd als een overheidsrapport. Dit is zodanig verontrustend dat hierover op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid dient te worden verkregen.

REDENEN WAAROM:

Verzoekers zich wenden tot uw Rechtbank met het eerbiedig verzoek te bevelen dat omtrent de feiten als genoemd in dit verzoekschrift onverwijld een voorlopig getuigenverhoor zal worden gehouden, met benoeming van een rechter-commissaris ten overstaan van wie dit getuigenverhoor zal worden gehouden, met bepaling van het tijdstip waarop dit voorlopig getuigenverhoor zal plaatsvinden en van het tijdstip waarop verzoekers uiterlijk een afschrift van dit verzoekschrift en van de daarop te geven beschikking aan gerekwestreerden moeten doen toekomen.

Advocaat

*Deze zaak wordt behandeld door mr. M.Ch. Kaaks, Boekx Advocaten,
Postbus 15988, 1001 NL Amsterdam,
T: +31 20 528 9532, F: + 31 20 528 9537, E: kaaks@boekx.com*

INVENTARIS

- Productie 1:** Het definitieve rapport "*Ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk*".
- Productie 2:** Twee opeenvolgende conceptversies van het rapport "*Ondermijning van de democratie in het lokaal bestuur in Noordwijk*".
- Productie 3:** *Kies Transparant Krant* d.d. 20 november 2018.
- Productie 4:** Persbericht van het College van B&W d.d. 27 november 2018.
- Productie 5:** Brief van burgemeester Jan Rijkstra aan de gemeenteraad van Noordwijk d.d. 10 december 2018.
- Productie 6:** Brief van burgemeester Jan Rijkstra aan de gemeenteraad van Noordwijk d.d. 31 december 2018.
- Productie 7:** Besluit van de gemeente Noordwijk op WOB-verzoek d.d. 2 juni 2021.
- Productie 8:** Persverklaring van de gemeente Noordwijk d.d. 25 juni 2021.
- Productie 9:** E-mail van N.N. aan Hans Bakker, Ton van Rijnberk, Taetske Visser-Danser en Gerben van Duin d.d. 19 december 2018.
- Productie 10:** E-mail van N.N. aan Hans Bakker, Ton van Rijnberk, Taetske Visser-Danser en Gerben van Duin d.d. 19 december 2018.